

monumentelor. Din 1837 săpăturile au fost sponsorizate de Societatea arheologică din Atena (p. 138). Pe acest fundal și preluând modele ce au la bază disciplina Joannis Metaxas a încercat crearea „statului nou”.

Pentru a explica folosirea arheologiei în scopuri ideologice, autoarele articolului se apleacă mai ales asupra conflictului dintre personalitățile vremii, respectiv Georgios Oikonomos și apoi Spyridon Marinatos din partea Serviciului arheologic pe de o parte, iar pe de altă parte Christos Karouzos, care dorea înnoirea arheologiei în Grecia (p. 166-167). Același scenariu a existat și în perioada de după 1967, când Marinatos a primit mână liberă să „salveze” arheologia de dezastrul „noii arheologii” (p. 176). Datorită importanței ideologice a arheologiei, mulți arheologi greci au fost persecutați de către regimul militar (p. 176-177).

Capitolul final al acestui volum a fost scris de Bettina Arnol. Având ca bază articolele anterioare, autoarea pune mai multe întrebări privitoare la relația dintre sistemele politice și arheologie.

Rezumând, volumul de față se înscrie în categoria lucrărilor de reflecție asupra scopului arheologiei în societate și a raportului acesteia cu factorii politici. Majoritatea exemplelor privesc prima jumătate a secolului al XX-lea, perioadă a centralizării statale în jurul unui lider. Cu excepția Albaniei, aceasta însă tratată superficial, cazurile analizate sunt ale unor dictaturi de o relativ scurtă durată. Concentrându-se pe practica arheologică sub dictatură, cartea de față nu încearcă să sugereze că alte sisteme politice nu ar dori să controleze trecutul, ci doar că acestea acționează mult mai puțin efectiv.

Iulian Bîrzescu

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA. *Amintirile unui arheolog*. Bibliotheca Memoriae Antiquitatis. XVII, Piatra Neamț, 2006, 266 p. (text 152. p., ilustrație 116 p.).

Volumelor (nu prea multe) cu amintiri ale lumii arheologice, li s-a adăugat recent și cel al profesorului dr. Mircea Petrescu-Dîmbovița. Cartea domniei-sale a fost organizată după cum urmează:

Cuvânt înainte (p. 7-14) este o prezentare pe scurt a întregului cuprins al cărții, capitol de capitol.

Capitolul I – „*Despre părinții mei din Galați, sora din București și familiile mele din București și Iași*” – este o evocare surprinzător de detaliată a familiei arheologului, cu incursiuni genealogice precise, pornind de la părinții săi până la a treia generație, cuprinzând date legate de onomastica familiei, studiile fiecărui membru și locul de reședință (p. 15-18).

Capitolul II – „*Elev la liceul Vasile Alecsandri din Galați*” (p. 19-22) – este o cronică densă, dar totuși bogată în detalii ale aspectelor vieții de liceu, o evocare succintă a profesorilor care i-au marcat cariera viitoare; este vorba îndeosebi de Aetiu Hogaș, fiul scriitorului Calistrat Hogaș, și de scriitorul Anton Holban, primul fiind și acela care i-a insuflat pasiunea pentru arheologie.

Capitolul III – „*Student la București și profesorii pe care i-am avut*” (p. 23-54) – a fost conceput

ca o serie de evocări laudative ale profesorilor pe care i-a avut la Universitatea din București, de la arheologi (Ion Andrieșescu, Ion Nestor – cu o activitate descrisă cu multă admirație și respect pe nouă pagini (!), Vladimir Dumitrescu, George Murnu, Scarlat Lambrino) la istorici (Nicolae Iorga, Constantin C. Giurescu, Petru P. Panaitescu, Gheorghe Oprescu) și geografi (Simion Mehedinți și Vintilă Mihăilescu). Sunt de asemenea evocați câțiva dintre colegi (Comelia Bodea și Alexandru Baciu de la Facultatea de Filosofie și Litere și Dan Dragnea de la Facultatea de Drept). Este păcat că autorul nu ne-a lăsat mai multe detalii asupra unor evenimente ale vieții sale studentești (în afara câtorva rânduri despre excursii în Grecia și Turcia și a unor vacanțe la Sinaia), care să ne permită să reconstituim atmosfera acelor ani, detalii care ar fi fost fără îndoială interesante.

Capitolul IV – „*Activitatea de militar*” (p. 55-68) – ne oferă date asupra perioadei de după obținerea licenței în Filosofie și Litere, respectiv Drept (1937); este vorba de cursurile efectuate la Școala militară pentru ofițeri în rezervă de artilerie de la Craiova (noiembrie 1939 – mai 1940), și mai ales de participarea la o serie de operațiuni din timpul celui de-al Doilea Război

Mondial. Dincolo de informațiile oficiale oferite, capitolul capătă culoare prin inserarea unor pagini din jurnalul de front din anul 1941. Eventuale date despre activitatea la Odessa, în cadrul Serviciului de capturi al armatei, ar fi sporit interesul acestui capitol.

Capitolul V – „*Activitatea didactică*” (p. 69-71) – prezintă pe scurt cariera profesorală a autorului, de la încadrarea sa ca asistent onorific la Catedra de Arheologie și Preistorie a Universității București în 1938, până la obținerea titlului de profesor universitar titular la Facultatea de Istorie și Geografie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, în 1956. Sunt menționate cele două manuale universitare publicate, unul ca singur autor (1978), celălalt în colaborare (1995).

Capitolul VI – „*Activitatea de cercetare științifică*” (p. 73-138) – a fost organizat în cinci subcapitole: A. *Instituții din care am făcut parte și cu care am colaborat*, B. *Cercetarea de teren*, C. *Publicații* (a. În țară, b. În străinătate), D. *Participări la manifestări științifice (naționale, internaționale)*, E. *Activitatea din cadrul Comisiilor mixte româno-ucraineană și ucraineano-română de istorie, arheologie, etnografie și folclor*, fiind o trecere în revistă succintă, chiar ușor birocratică, a activităților profesionale, bogate și variate, desfășurate într-o îndelungată și merituoasă carieră în cadrul instituțiilor amintite.

Capitolul VII – „*Titluri și distincții*” (p. 139-141) a fost divizat în trei părți: A. *Titluri în țară*, B. *Titluri în străinătate*, C. *Distincții*. În chip special trebuie amintite titlurile de membru titular al Academiei Române (1996) și de membru corespondent al Institutului Arheologic German

(1978), ca și calitatea de membru al Consiliului Permanent al UISPP în anii 1964-1991.

Capitolul VIII – „*Mulțumiri și recunoștință*” (p. 143-147) este capitolul în care autorul îi amintește și adresează mulțumiri tuturor celor care i-au influențat viața și cariera: familia, profesorii, colegii, colaboratorii și foștii studenți.

Abrevieri – p. 149-151

Ilustrația (p. 152-266) cuprinde numeroase fotografii de familie, fotografii ale personalităților vremii din lumea științifică și universitară, fotografii de pe șantiere sau din excursii și stagii de studiu din țară și străinătate, fotografii cu oaspeți străini la Iași, imagini de la congrese naționale și internaționale. Datorită numărului mare de fotografii inedite și a importanței persoanelor sau situațiilor înregistrate pe peliculă, această parte a cărții prezentate are o deosebită valoare documentară.

Mai mult o enumerare a principalelor realizări ale profesorului și arheologului Mircea Petrescu-Dîmbovița decât o scriere memorialistică plină de amintiri, impresii și judecăți personale, volumul se înscrie ca o nouă pagină adăugată „arhivei” vieții arheologice din România în secolul al XX-lea, cu precădere în perioada ultimilor 70 de ani. Ne-am fi dorit însă poate mai multe amintiri despre arheologi și șantiere, în defavoarea unor liste de publicații și onoruri științifice, pe care le cunoaștem și le respectăm cu toții.

Adina Boroneanț

FLORIN CONSTANTINIU, *De la Răutu și Roller la Mușat și Ardeleanu*, București, 2007, 520 p.

Lucrarea lui Florin Constantiniu este o împletire (autorul folosește termenul de hibrid, p. 11) de istorie a istoriografiei românești în perioada comunistă (Leonte Răutu și Mihail Roller au fost ideologi șefi ai istoriografiei perioadei staliniste, în timp ce Mircea Mușat și Ion Ardeleanu, de la secția de propagandă a Comitetului Central al P. C. R., s-au erijat în purtătorii mesajului național-comunist afirmat după 1971) și memorialistică. Soluția aleasă este

explicată de autor, la începutul lucrării: „în perioada comunistă au fost numeroase situații, când atitudini sau decizii de mare interes nu au lăsat nici o urmă scrisă” (p. 11). Mai departe autorul introduce termenul de „istoriografie orală”, termen, la o primă vedere, paradoxal, având în vedere că al doilea element al cuvântului istoriografie provine de la verbul „*graphein*” (= a scrie), dar destul de bine argumentat de autor (p. 11-12). În aceste condiții, o mărturie, cum